

Forfatter: Grundtvig, N. F. S.

Titel: Udrag fra Bøn og Begreb om en Dansk Høiskole i Soer

Citation: Grundtvig, N. F. S.: "Grundtvigs værker", i Grundtvig, N. F. S.: *Grundtvigs værker*, Faculty of Arts, University of Aarhus, s. 17. Onlineudgave fra Grundtvigs Værker: https://tekster.kb.dk/text/gv-1840_680-txt-shoot-idm691.pdf (tilgået 26. april 2024)

Anvendt udgave: Grundtvigs værker

Ophavsret: Materialet er dedikeret til public domain. Du kan kopiere, ændre, distribuere og fremføre værket, også til kommercielle formål, uden at bede om tilladelse. Husk dog altid at kreditere ophavsmanden.

[Læs CC0-erklæringen](#)

Var det en Efterligning paa Dansk af Universitetet, med Examen for og bag, jeg foreslog, da var det vist nok nemt at opregne hvilke Bøger, foruden Dansk Grammatik, man maatte have lært udenad 18for at faae Lov til at indgaae i Helligdommen, og i hvilke Fag der skulde holdes Forelæsninger daglig eller ugenlig, hvert Halvaar, og da var det ligesaa let at forudsige Følgen, nemlig at enten slet Ingen frivillig giæstede et saadant Lighuus, eller at dog det Hele snart hensov eller hendøde, uden at have haft meer end Skin af Liv og Aarvaagenhed; men nu er det noget, desværre; blandt os aldeles Nyt, jeg har for Øie, en Oplysnings-Anstalt nemlig, hvorved Folket efterhaanden vaagnede til Selv-Bevidsthed, og hvor Lederne lærde ligesaameget af Ungdommen, som den af dem, en saadan levende Vexel-Virkning og indbyrdes Underviisning, hvorved der lagdes Bro over det svælgende Dyb, Hierarchi, Aristokrati, Latinen og honet Ambition har befæstet mellem hardtad hele Folket paa den ene, og Dets Ledere og Lærere, med en Haandfuld saakaldte Dannede og Oplyste, paa den anden Side, dette svælgende Dyb, hvori ellers snart hele det *Borgerlige Selskab* og al rolig, historisk fremskridende Udvikling maatte gaae til Grunde. Ingen kan agte Folke-Raadets Oprettelse og dets saakaldte demokratiske og materialistiske (folkelige og grundfaste) Sættelse for mere betimelig og velbetænkt end jeg, og Stemme-Samlingerne hos Folke-Mængden om Raadets Værd og Tilstrækkelighed nu og herefter, som, hvor urimelige de end maae findes, alt er begyndte, vil neppe ophøre; men Følgerne maatte jo blive de sørgeligste, naar ikke *Borger* og *Bonde* baade i og udenfor Folke-Raadet lære at forstaae sig selv og 190s, at tænke paa det Heles Tarv, paa *Fædrelandet* fordem og herefter, og selv naar Man har størst Overtro paa *Folkets* Boglæsning og *Bogstavers* Magt, maa man kun grue desmeer for den Oplysning, *Folke-Bladene* udbrede. Om derfor end Folkets og Fædrelandets sande Venner tvivlede om, at en saadan *folkelig Høiskole*, som jeg foreslaaer, vilde findes muelig eller kunde lykkes, saa burde man dog, jo før, jo heller, gjøre en Prøve, hvorved der var *slet Intet* at *tabe*, men Ingen veed hvor meget, maaskee *Alt* at *vinde*. Under *fortvivlede* Omstændigheder foretager man sig dog ellers i vore Dage de æventyrligste og tit i borgerlig Henseende de fordærveligste Ting, saa vi maae dog vel have Mod til at prøve saa uskyldig og paa ingen Maade urimelig en Ting, som at oplyse det fredeligste Folk under Solen om hvad der tjener til dets Fred, det kiærligste Folk om hvad *Kiærlighed* til *Fædrelandet* vil sige, og endelig at oplyse det til alt Muntert og Fornøieligt letnemme Folk om, hvilken udtømmelig Kilde til uskyldigt Morskab og fælles Fornøielse de har i dem selv, i gamle og nye Viser, i folkelige Bøger og i "deiligst Vang og Vænge," naar de kun lære at benytte sig deraf.